

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Inrichting repressieve brandweezorg

Regiobeeld 07 - Gelderland-Midden

Inhoudsopgave

1	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	3
1.1	Opkomsttijden	4
1.2	Samenstelling basisbrandweereenheden	6
1.3	Beschikbaarheid personeel	8
2	Inleiding	9
2.1	Inrichting van de repressieve brandweezorg	9
2.2	Opbouw van het regiobeeld	10
2.3	Beschrijving van de brandweer Gelderland-Midden	10
3	Beoordeling van de veiligheidsregio	12
3.1	Opkomsttijden	12
3.1.1	Inleiding	12
3.1.2	Beoordeling op de toetspunten	13
3.2	Samenstelling van basisbrandweereenheden	18
3.2.1	Inleiding	18
3.2.2	Beoordeling op de toetspunten	18
3.3	Beschikbaarheid brandweerpersoneel	23
3.3.1	Inleiding	23
3.3.2	Bevindingen	23
I	Bijlagen	
	Enquête brandweerpersoneel	26
II	Afkortingen	28

1

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: Inspectie JenV) onderzocht van september 2016 tot en met mei 2017 in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van de inrichting van de repressieve brandweezorg. De Inspectie JenV spitste dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

De bevindingen uit het onderzoek zijn afgezet tegen de negentien toetspunten uit het toetsingskader dat de Inspectie heeft opgesteld op basis van de wet- en regelgeving (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

In dit regiobeeld geeft de Inspectie weer in hoeverre de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (hierna: VGGM) voldoet aan de toetspunten en daarmee aan de wet- en regelgeving. Dit levert het voorliggende beeld op.

1.1 Opkomsttijden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp acht toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel a. Toetspunten opkomsttijden

Toetspunt	Deelonderwerp
1	Actueel dekkingsplan
2	Actueel brandrisicoprofiel
3	Overzicht berekende opkomsttijden
4	Overzicht berekende overschrijdingen
5	Bestuursbesluit over opkomsttijden
6	Overzicht feitelijke opkomsttijden
7	Analyse feitelijke opkomsttijden
8	Verbetervoorstellen aan bestuur

De veiligheidsregio beschikt over een actueel dekkingsplan dat op 24 juni 2015 bestuurlijk is vastgesteld. Het dekkingsplan is mede gebaseerd op het brandrisicoprofiel, dat een overzicht bevat van alle objecten in de veiligheidsregio met de daaraan gekoppelde tijdnormen uit het Bvr. De veiligheidsregio beschikt daarmee tevens over de gegevens van de markante objecten¹.

De veiligheidsregio heeft overzichten van de berekende opkomsttijden voor de basisbrandweereenheden en de daaruit voortvloeiende overschrijdingen van de Bvr-tijdnormen. Voor de objecten met een Bvr-tijdnorm van 5 of 6 minuten bestaan grafische overzichten. Voor de objecten met een Bvr-tijdnorm van 8 of 10 minuten bestaan slechts (getalsmatige) matrixoverzichten per gemeente en van de veiligheidsregio als geheel. De veiligheidsregio deelt deze overzichten met de individuele burgemeesters, maar niet met het algemeen bestuur van de regio.

Het bestuur heeft besloten om gemotiveerd af te wijken van de tijdnormen uit het Bvr, met name voor de objecten met een Bvr-tijdnorm van 5 of 6 minuten. Daarvoor hanteert de veiligheidsregio een algemene opkomsttijd van 8 minuten en motiveert dit zowel vanuit het brandrisicoprofiel, de organisatie van de brandweezorg met vrijwilligers als de mogelijkheden die Brandveilig Leven biedt om risico's te reduceren. De veiligheidsregio beschouwt de markante objecten niet specifiek om vast te stellen of de risico's daarbij acceptabel zijn.

Het algemeen bestuur ontvangt jaarlijks een rapportage over de gerealiseerde opkomsttijden en de verschillen met de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden. Hoewel de individuele burgemeesters worden geïnformeerd over de voortgang van de genomen risicobeperkende maatregelen, deelt de veiligheidsregio dit niet met het algemeen bestuur.

¹ Markante objecten is een term uit de 'Handreiking opkomsttijden registratie van afwijkingen en motivering in dekkingsplannen' van de minister Veiligheid en Justitie. Hieronder vallen in elk geval de bedrijven die vallen onder de werking van het Besluit Risico's Zware Ongevallen en de inrichtingen die gebruiksvergunningplichtig zijn.

De veiligheidsregio analyseert de feitelijke opkomsttijden en de overschrijdingen daarvan op de vastgestelde opkomsttijden. De veiligheidsregio bespreekt maatregelen ter verbetering van de opkomsttijden met de individuele burgemeesters. Deze 'besluiten' worden niet besproken of bekrachtigd in het algemeen bestuur.

Conclusie

De VGGM voldoet aan de toetspunten 1, 2 en 5. Op de toetspunten 3 (overzicht berekende opkomsttijden) en 4 (overzicht berekende overschrijdingen) is nog verbetering mogelijk door niet alleen in de matrixoverzichten aan te geven in welk percentage de Bvr-tijdnormen worden behaald maar dit ook grafisch weer te geven, zodat zichtbaar wordt waar de overschrijdingen plaatsvinden. Op toetspunt 6 (overzicht feitelijke opkomsttijden) kan nog optimalisering plaatsvinden door het bestuur ook te informeren over de voortgang van de genomen risicobeperkende maatregelen, zeker waar het de markante objecten betreft. En op de toetspunten 7 en 8 (analyse opkomsttijden, respectievelijk voorstellen aan het bestuur) kan nog optimalisering plaatsvinden door niet slechts de individuele burgemeesters hierbij te betrekken maar ook het algemeen bestuur van de regio.

Aanbevelingen

- Maak de opkomsttijden en de overschrijdingen op de Bvr-tijdnormen voor de 8 en 10 minuten-objecten ook grafisch inzichtelijk.
- Informeer het bestuur ook over de voortgang van de genomen risicobeperkende maatregelen, zeker bij de markante objecten.
- Informeer niet enkel de individuele burgemeesters, maar ook het algemeen bestuur van de veiligheidsregio over de prestaties van de repressieve organisatie en mogelijkheden om hierin verbetering te brengen.

1.2 Samenstelling basisbrandweereenheden

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp zeven toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel b. Toetspunten samenstelling basisbrandweereenheden

Toetspunt	Deelonderwerp
9	Besluit over samenstelling basisbrandweereenheden
10	Borgen niveau van brandweezorg
11	Borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel
12	Borgen interregionale bijstand
13	Inzicht in bereikte effecten
14	Analyse van bereikte effecten
15	Besluit tot verbetering

Het bestuur heeft op 24 juni 2015 ingestemd met de 'Visie Uitruk op Maat'. Daarmee wordt 'vraaggestuurde basisbrandweezorg' in de VGGM mogelijk en daarmee ook dat met minder dan 6 personen wordt uitgerukt. De redenen hiervoor zijn efficiencydoelstellingen en het oplossen van paraatheidsproblemen.

Bij een maatgevend incident (binnenbrand woning) komt minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse (eventueel in samengestelde vorm). Op elk van de voertuigen bevindt zich een bevelvoerder. Indien wordt uitgerukt met een TS4, is de slagkracht van de TS6 pas ter plaatse bij aankomst van het tweede voertuig. Dat kan het niveau van brandweezorg in negatieve zin aantasten. Anderzijds zet de veiligheidsregio de TS4 in waar de paraatheid onvoldoende is. Indien dat niet zou gebeuren, zou een TS soms door onderbezetting helemaal niet uit kunnen rukken en moet er een eenheid uit een andere post komen. Dan duurt het langer voordat de brandweer ter plaatse is. Door het inzetten van de TS4 wordt in die gevallen de brandweezorg verbeterd.

De veiligheidsregio heeft specifiek voor Uitruk op Maat (hierna: UoM) een Risico-inventarisatie en – evaluatie (hierna: RI&E) opgesteld. Deze is goedgekeurd door een gecertificeerde arbodienst en het daarop gebaseerde plan van aanpak (hierna: PvA) is vrijwel geheel uitgevoerd. Nog niet alle medewerkers die werken met een variabele voertuigbezetting zijn daarvoor geheel opgeleid en geoefend. Hierop stuurt de veiligheidsregio beperkt. De veiligheidsregio start binnenkort met het systematisch in beeld brengen van de veiligheidsbeleving van het personeel dat wordt ingezet met variabele voertuigbezetting.

De regiobrede toepassing van UoM is in februari 2017 van start gegaan. Daarom heeft de veiligheidsregio nog geen evaluatie van dit beleid uitgevoerd en kon daarop nog geen analyse plaatsvinden. Bestuursvoorstellen ter verbetering of optimalisering daarvan zijn dan ook nog niet aan de orde.

Conclusie

De VGGM voldoet aan de toetspunten 9, 10 en 12. Op toetspunt 11 (borgen veiligheid en gezondheid brandweerpersoneel) is nog verbetering mogelijk door al het personeel dat dienst kan doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting hiervoor op te leiden en te oefenen. De toetspunten 13 en 14 (inzicht, respectievelijk analyse van de bereikte effecten) en 15 (besluiten tot verbetering) blijven buiten beschouwing, omdat de veiligheidsregio pas sinds kort gestart is met de uitvoering van UoM en zich nog niet in het stadium van evaluatie bevindt.

Aanbevelingen

Zorg dat al het personeel dat dienst kan doen op een eenheid met een variabele voertuigbezetting hiervoor adequaat opgeleid en geoefend is en houd hiervan een registratie bij.

1.3 Beschikbaarheid personeel

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op de toetspunten van dit onderwerp.

Het toetsingskader bevat voor dit onderwerp vier toetspunten. Deze hebben betrekking op:

Tabel c. Toetspunten beschikbaarheid personeel

Toetspunt	Deelonderwerp
16	Inzicht in beschikbaarheid op korte en langere termijn
17	Maatregelen bij (dreigende) tekorten
18	Analyse beschikbaarheid
19	Bestuursinformatie over beschikbaarheid

De veiligheidsregio heeft de verantwoordelijkheid voor de paraatheid van de post belegd bij de respectievelijke ploegcommandanten. Zij monitoren daartoe de beschikbaarheid van het (vrijwillig) repressief personeel en doen dat naar eigen inzicht. Ter ondersteuning daarvan kunnen zij gebruik maken van een regionaal beschikbaar gesteld systeem. Door middel van de jaargesprekken met de eigen medewerkers krijgt de ploegcommandant zicht op de beschikbaarheid op langere termijn en de effecten daarvan op de paraatheid van de post.

Bij problemen in de beschikbaarheid kan de ploegcommandant proberen deze binnen de eigen ploeg op te lossen. Als dat niet lukt kan hij/zij in overleg met de Coördinator Incidentbestrijding proberen of personeel vanaf een andere locatie tijdelijk verplaatst kan worden. Bij onoplosbare problemen stelt de ploegcommandant de post buiten dienst en meldt dit bij de meldkamer. De ploegcommandanten geven aan dat de paraatheidsproblemen overdag groter aan het worden zijn.

Op regionaal niveau is er op hoofdlijnen zicht op de beschikbaarheid, vooral bij problemen daarin. De veiligheidsregio analyseert de beschikbaarheid niet structureel, maar houdt wel bij hoe vaak de posten de afgelopen drie jaar ongepland buiten dienst zijn geweest.

De veiligheidsregio legt gegevens over de beschikbaarheid van het repressief personeel niet voor aan het algemeen bestuur, maar bespreekt deze wel met de individuele burgemeesters, evenals het aantal buitendienststellingen van de post(en) in hun gemeente. Gegevens over de in- en uitstroom worden wel gedeeld met het algemeen bestuur.

2

Inleiding

2.1 Inrichting van de repressieve brandweezorg

De Inspectie Justitie en Veiligheid (tot 27 oktober 2017: Inspectie Veiligheid en Justitie) (hierna: de Inspectie JenV) houdt toezicht op de kwaliteit van de brandweezorg in Nederland. Een van de kerntaken binnen de brandweezorg betreft de repressieve brandweezorg, het daadwerkelijk optreden bij branden en hulpverleningen. Dit wordt in elke veiligheidsregio uitgevoerd door een (regionale) brandweer. De wijze waarop de veiligheidsregio's de repressieve brandweezorg hebben ingericht dient te voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Die bestaat vooral uit de Wet veiligheidsregio's (hierna: de Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (hierna: het Bvr), maar ook uit de wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. Naast deze formele wetgeving zijn op de inrichting van de repressieve brandweezorg ook branche-afspraken en -normen van toepassing. Dit geheel vormt het kader waaraan moet worden voldaan.

De Inspectie JenV heeft van september 2016 tot en met mei 2017 onderzocht in welke mate de veiligheidsregio's voldoen aan deze wet- en regelgeving. De Inspectie spitst dit onderzoek toe op drie onderwerpen, te weten:

1. opkomsttijden (is de brandweer 'op tijd?');
2. samenstelling van basisbrandweereenheden (met welke eenheden komt de brandweer ter plaatse?);
3. beschikbaarheid brandweerpersoneel (heeft de brandweer altijd voldoende mensen paraat om de eenheden te bemannen?).

Het eindrapport van dit inspectieonderzoek bestaat uit een landelijk beeld, 25 regiobeelden - waaronder het voorliggende - en de landelijke uitkomsten van de personeelsenquête die de Inspectie heeft uitgezet onder het brandweerpersoneel dat uitrukt op de brandweervoertuigen. Het regiobeeld is gebaseerd op documenten die door de veiligheidsregio ter beschikking zijn gesteld, interviews die de Inspectie JenV in de veiligheidsregio heeft gehouden en de uitkomsten van de personeelsenquête.

Het plaatsvervangend Hoofd van de Inspectie JenV heeft het regiobeeld besproken met de portefeuillehouder brandweezorg in het bestuur en de regionaal commandant.

2.2 Opbouw van het regiobeeld

De opbouw van het regiobeeld volgt de drie onderwerpen uit het onderzoek en de daarbij behorende toetspunten uit het toetsingskader (zie hiervoor deze link: [Inrichting repressieve brandweezorg in elke veiligheidsregio - Toetsingskader](#)).

De Inspectie JenV beoordeelt per toetspunt in hoeverre de veiligheidsregio daaraan voldoet of invulling geeft en gebruikt hiervoor de bij het toetspunt beschreven 'norm' als referentie.

Elk hoofdstuk start met een korte inleiding op het onderwerp. Vervolgens geeft de Inspectie per toetspunt de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

2.3 Beschrijving van de brandweer Gelderland-Midden

Het verzorgingsgebied van de brandweer Gelderland-Midden ziet er als volgt uit:

Afbeelding 1. Kaart van de veiligheidsregio Gelderland-Midden met de brandweerposten
(Bron: Jan-Willem van Aalst, www.imergis.nl)

Het verzorgingsgebied

Het verzorgingsgebied van de brandweer Gelderland-Midden bestaat uit 16 gemeenten en omvat een grondoppervlakte van 1.181 km². De veiligheidsregio wordt bewoond door bijna 668.000 inwoners en is bebouwd met 413.447 gebouwen.

Het noorden van de veiligheidsregio kenmerkt zich door een groot natuurgebied, de Veluwe. In het zuiden van de veiligheidsregio bevindt zich een deel van de Betuwe. Door de veiligheidsregio stromen drie rivieren (Rijn, IJssel en Waal), bevinden zich nationale en internationale transportassen van spoor (onder andere de Betuweroute) en diverse snelwegen en het Vliegveld Deelen. De veiligheidsregio kent twee middelgrote steden (Arnhem en Ede), een klein aantal stedelijke kernen en meerdere dorpskernen.

Belangrijke regiospecifieke risico's zijn onder andere natuurbranden, hoogwater van de rivieren en de Betuweroute.

De brandweer Gelderland-Midden

De brandweer Gelderland-Midden maakt deel uit van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (hierna: VGGM) en bestaat uit ongeveer 900 brandweermannen en -vrouwen, waarvan zo'n 800 vrijwilligers en 100 beroeps. Zij verrichten hun werk vanuit 42 brandweerposten in de regio.

Op jaarbasis handelt de brandweer circa 5.300 meldingen af, verdeelt over de incidentcategorieën brand, automatische brandmeldingen, dienstverlening, leefmilieu, ongevallen, gezondheid, verkeer en overige.

De VGGM beschikt over 41 zogenaamde 'First Responseteams Brandweer' (hierna: FRB). Een FRB wordt ingezet voor spoedeisende hulp en richt zich op levensreddend handelen. In 2016² is in totaal bij 681 incidenten een FRB mee gealarmeerd. In 70% van de gevallen was een FRB eerder ter plaatse dan een ambulance. Het optreden van de teams is volgens gegevens van de veiligheidsregio zeer succesvol en men slaagt er daadwerkelijk in mensen het leven te redden.

---

² Bron: Jaarstukken (jaarverslag & jaarrekening) 2016.

3

Beoordeling van de veiligheidsregio

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie JenV de mate waarin de VGGM voldoet aan de toetspunten uit het toetsingskader. Per toetspunt geeft de Inspectie de beoordeling op dat punt weer en de bevindingen waarop de beoordeling berust.

3.1 Opkomsttijden

3.1.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de in de veiligheidsregio bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden voor de basisbrandweereenheden en de redvoertuigen. Deze zijn gebaseerd op de tijdnormen uit het Bvr. Het bestuur heeft echter de bevoegdheid daarvan gemotiveerd af te wijken en andere opkomsttijden vast te stellen. In dat geval kijkt de Inspectie naar de mate waarin het bestuur rekening heeft gehouden met het brandrisicoprofiel en of het bestuur dit besluit op een zorgvuldige en ordentelijke wijze heeft genomen.

Vervolgens kijkt de Inspectie naar de feitelijk gerealiseerde opkomsttijden en in hoeverre die overeenkomen met de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden. De veiligheidsregio dient te analyseren wat de oorzaak is van de verschillen en in hoeverre dit aanleiding geeft tot aanpassingen.

3.1.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 1

De veiligheidsregio beschikt over een actueel dekkingsplan

Beoordeling

De veiligheidsregio beschikt over een actueel dekkingsplan dat op 24 juni 2015 bestuurlijk is vastgesteld. Dit dekkingsplan is mede gebaseerd op het brandrisicoprofiel.

Bevindingen

In 2014 startte de VGGM met het ontwikkelen van een nieuw dekkingsplan door middel van het vaststellen van de uitgangspunten daarvan. Dit mondde uit in de documenten 'Visie brandweezorg' en 'Rapportage Dekkingsplan' die op 24 juni 2015 bestuurlijk zijn vastgesteld. In deze documenten staat onder andere dat de veiligheidsregio ervoor heeft gekozen om bij het vaststellen van opkomsttijden af te wijken van de tijdnormen uit het Besluit veiligheidsregio's (hierna: Bvr). Het dekkingsplan is gebaseerd op het brandrisicoprofiel.

De veiligheidsregio heeft onlangs de operationele grenzen per kazerne opnieuw vastgesteld. Deze zijn bepaald voor de tankautospuiter (hierna: TS), het redvoertuig, het hulpverleningsvoertuig en het voertuig van het FRB-team. De operationele grenzen zijn bepaald op basis van historische gegevens van de gerealiseerde opkomsttijden en de berekende opkomsttijden.

Toetspunt 2

De veiligheidsregio beschikt over een actueel brandrisicoprofiel

Beoordeling

De veiligheidsregio beschikt over een overzicht van alle objecten in de veiligheidsregio met de daaraan gekoppelde tijdnormen uit het Bvr. Daartoe maakt de veiligheidsregio gebruik van de gegevens uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (hierna: BAG) en heeft met behulp van Care de individuele objecten inclusief opkomsttijden in beeld. Deze informatie wordt ook periodiek ververs. Impliciet beschikt de veiligheidsregio daarmee over de gegevens van de markante objecten. Er zijn geen specifieke overzichten opgesteld van de markante objecten in de regio.

Bevindingen

Het brandrisicoprofiel van de veiligheidsregio is opgebouwd uit een overzicht van alle objecten met de daaraan gekoppelde tijdnormen uit het Bvr. Voor de objectgegevens maakt de veiligheidsregio gebruik van de BAG. De veiligheidsregio verwerkt de gegevens met behulp van de Care-software en verrijkt deze met gegevens uit feitelijke uitrukken in de afgelopen vijf jaar. Hoewel de veiligheidsregio niet beschikt over een afzonderlijk overzicht van de zogeheten markante objecten³, bevat Care uiteraard wel de gegevens hierover.

³ Markante objecten is een term uit de Handreiking van de minister Veiligheid en Justitie. Hieronder vallen in elk geval de bedrijven die vallen onder de werking van het Besluit Risico's Zware Ongevallen en de inrichtingen die gebruiksvaardig zijn.

De veiligheidsregio werkt momenteel aan de totstandkoming van een nieuw brandrisicoprofiel. Daarin worden onder andere de historische incidentgegevens en demografische gegevens geïntegreerd met de gegevens in Care. De veiligheidsregio wil in de ontwikkeling van een nieuw brandrisicoprofiel zoveel mogelijk aansluiten bij het landelijk deelproject Brandrisicoprofiel van het project RemBrand.

Toetspunt 3

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht (bijvoorbeeld in het dekkingsplan) van de berekende opkomsttijden van basisbrandweereenheden en redvoertuigen voor de objecten en objectsoorten

Beoordeling

De veiligheidsregio verstrekt de lokale bestuurders overzichten van de berekende opkomsttijden voor de TS'en en redvoertuigen. Deze overzichten worden niet met het algemeen bestuur gedeeld. De overzichten zijn deels in grafische vorm en deels in de vorm van een matrix.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft voor het dekkingsplan in 2015 een matrix opgesteld, waarin per gemeente is aangegeven in hoeveel procent van de gevallen de eerste TS binnen de Bvr-tijdnormen aanwezig kan zijn. De met Care berekende opkomsttijden liggen hieraan ten grondslag.

De veiligheidsregio heeft geen objecten aangewezen waarbij direct de inzet van een redvoertuig nodig is. Daarmee geldt hiervoor geen Bvr-tijdnorm, maar de veiligheidsregio heeft voor de redvoertuigen een eigen opkomsttijd van 15 minuten vastgesteld. Het dekkingsplan bevat een overzicht van de mate waarin daaraan wordt voldaan.

Deze overzichten zijn op lokaal niveau besproken met de individuele burgemeesters. De overzichten zijn niet apart aangeboden aan het algemeen bestuur.

Toetspunt 4

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de berekende overschrijdingen van de tijdnormen uit het Bvr

Beoordeling

De veiligheidsregio beschikt over overzichten van de berekende overschrijdingen, maar deelt deze alleen met de individuele burgemeesters, niet met het algemeen bestuur. Voor de objecten met een Bvr-tijdnorm van 5 of 6 minuten bestaan grafische overzichten. Voor de objecten met een Bvr-tijdnorm van 8 of 10 minuten bestaan matrixoverzichten per gemeente en van de veiligheidsregio als geheel.

Bevindingen

Het bestuur beschikt over matrixoverzichten met de berekende overschrijdingen op de Bvr-tijdnormen. Tevens beschikt de veiligheidsregio over grafische overzichten met per gemeente de objecten die niet binnen de voor hen geldende Bvr-tijdnorm van 5 of 6 minuten bereikt kunnen worden. Deze overzichten zijn niet opgesteld voor de objecten met een Bvr-tijdnorm van 8 of 10 minuten. Daarvoor bestaan

alleen de (getalsmatige) matrixoverzichten. Deze veiligheidsregio biedt de overzichten niet aan het algemeen bestuur aan.

Uit de overzichten blijkt dat de brandweer Gelderland-Midden bij circa 56,5% van de objecten binnen de daarvoor geldende Bvr-tijdnormen aanwezig kan zijn.

Toetspunt 5

Het bestuur besluit gemotiveerd tot acceptatie van de berekende overschrijdingen en/of stelt afwijkende opkomsttijden vast

Beoordeling

Het bestuur heeft besloten om gemotiveerd af te wijken van de tijdnormen uit het Bvr, met name voor de objecten met een Bvr-tijdnorm van 5 of 6 minuten. Daarvoor hanteert de veiligheidsregio een algemene opkomsttijd van 8 minuten en motiveert dit vanuit het brandrisicoprofiel, de organisatie van de brandweezorg met vrijwilligers en de mogelijkheden die Brandveilig Leven biedt om risico's te reduceren.

Bevindingen

Het bestuur van de veiligheidsregio heeft besloten af te wijken van de tijdnormen uit het Bvr. De veiligheidsregio kiest daarbij voor een algemene opkomsttijd van 8 minuten voor de objectcategorieën met een Bvr-tijdnorm van 5 of 6 minuten. De veiligheidsregio vindt dit verantwoord, op basis van het aantal objecten, het aantal branden daarin en een kosten-batenanalyse. In de 'Visie basisbrandweezorg' uit 2014 motiveert de veiligheidsregio dit ook op basis van het brandrisicoprofiel, de organisatievorm met een groot aantal vrijwilligers en de mogelijkheden die Brandveilig Leven biedt om risico's te reduceren. De veiligheidsregio beschouwt de markante objecten niet specifiek om vast te stellen of de risico's daarbij acceptabel zijn.

De veiligheidsregio legt zichzelf een ambitieniveau op dat bepaalt dat in minimaal 70% van alle prio-1 meldingen voor brand in woningen en woongebouwen de brandweer binnen 8 minuten ter plaatse moet zijn. In 90% van de gevallen dient dit binnen 10 minuten te zijn en in de resterende 10% mag de maximale opkomsttijd van 18 minuten niet wordt overschreden.

Bij objecten met een oorspronkelijke Bvr-tijdnorm van 5 of 6 minuten en bij overige objecten waarbij de Bvr-tijdnorm met meer dan twee minuten wordt overschreden, past de veiligheidsregio risicobeperkende maatregelen toe. De veiligheidsregio hanteert hiervoor het concept van Brandveilig Leven en concretiseert deze maatregelen in dialoog met de individuele gemeenten.

Toetspunt 6

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur overzicht(en) van de feitelijke opkomsttijden en de voortgang van de genomen maatregelen

Beoordeling

Het algemeen bestuur ontvangt jaarlijks een rapportage over de gerealiseerde opkomsttijden en de verschillen met de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden. De rapportage voorziet niet in een overzicht van de voortgang van de genomen risicobeperkende maatregelen. De individuele burgemeesters worden daarover wel geïnformeerd.

Bevindingen

De veiligheidsregio registreert de feitelijke opkomsttijden van de brandweereenheden in de applicatie 'Safety Portal'. Deze zijn afkomstig uit het Gemeenschappelijk meldkamersysteem. Deze tijden worden vergeleken met de eigen vastgestelde opkomsttijden.

Bij het inzetten van variabele voertuigenbezetting registreert de veiligheidsregio bij een maatgevend incident (binnenbrand woning) de opkomst van het tweede voertuig (dat de slagkracht van een TS6 completeert).

Het algemeen bestuur ontvangt jaarlijks in maart een rapportage van het aantal brandincidenten in het afgelopen jaar en of deze binnen de opkomsttijd van acht, respectievelijk tien minuten bereikt zijn. Daarbij worden de overschrijdingspercentages (oplopend per minuut) in een tabel aangegeven.

De veiligheidsregio rapporteert de voortgang van de risicobeperkende maatregelen niet aan het algemeen bestuur. Dit wordt op hoofdlijnen wel met het lokaal bestuur besproken, tijdens het kwartaaloverleg tussen afdelingshoofden en burgemeesters.

Toetspunt 7

De veiligheidsregio analyseert de feitelijke opkomsttijden en de resultaten van de genomen maatregelen

Beoordeling

De veiligheidsregio analyseert de feitelijke opkomsttijden en de overschrijdingen ten opzichte van de vastgestelde opkomsttijden. De analyse geeft geen inzicht in de resultaten van de genomen maatregelen.

Bevindingen

De veiligheidsregio onderzoekt steekproefsgewijs de oorzaken van overschrijdingen en rapporteert hierover jaarlijks op hoofdlijnen aan het bestuur. Zo bleek uit de laatste rapportage dat de verwerkingstijd van de meldkamer een belangrijke factor is. Dit komt door afspraken met de meldkamer over verificatie bij automatische brandmeldingen, waardoor het langer duurt voordat de brandweer wordt gealarmeerd.

De analyse geeft geen inzicht in de resultaten van de genomen maatregelen, onder andere in het kader van Brandveilig Leven.

Toetspunt 8

Het bestuur besluit over de voorstellen tot verdere verbetering/optimalisering

Beoordeling

De veiligheidsregio bespreekt met de individuele burgemeesters maatregelen ter verbetering van de opkomsttijden. Deze 'besluiten' worden niet besproken of bekrachtigd in het algemeen bestuur.

Bevindingen

De afdelingshoofden overleggen met de burgemeester in hun gebied over de maatregelen die kunnen worden genomen om de opkomsttijden te verbeteren. Dit doen zij onder andere op basis van een analyse van de feitelijke opkomsttijden. In het algemeen bestuur worden de gekozen maatregelen niet besproken of vastgelegd.

3.2 Samenstelling van basisbrandweereenheden

3.2.1 Inleiding

De Inspectie JenV beoordeelt voor dit onderwerp vooral de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden. Standaard bestaat deze uit zes personen, een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen. Het bestuur heeft de bevoegdheid hiervan af te wijken, mits het bestuur daarvoor een duidelijke reden heeft. Indien wordt afgeweken moet het bestuur rekening houden met twee expliciet in het Bvr omschreven voorwaarden. Deze hebben betrekking op de brandweezorg aan de burger en op de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Bij de beoordeling of aan deze voorwaarden wordt voldaan betreft de Inspectie JenV ook de resultaten van de internet-enquête onder het brandweerpersoneel naar de veiligheidsgevoelens bij de verschillende samenstellingen van basisbrandweereenheden.

Indien een afwijkende samenstelling wordt toegepast is, naast de bepalingen uit het Bvr, ook het landelijk kader Uitruk op Maat (hierna: UoM) van toepassing. De Inspectie JenV beoordeelt of de veiligheidsregio zich houdt aan de bepalingen van deze brancherichtlijn.

Bij de toepassing van een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden dient de veiligheidsregio na enige tijd te evalueren in welke mate het beoogde doel van de toepassing daarvan is bereikt. Hierbij dient de veiligheidsregio ook de voorwaarden die het Bvr verbindt aan de mogelijkheid tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden te betrekken. Uit de evaluatie dient te blijken of er aanleiding bestaat tot aanpassingen.

3.2.2 Beoordeling op de toetspunten

Toetspunt 9

Het bestuur neemt een gemotiveerd besluit over de samenstelling van basisbrandweereenheden indien wordt afgeweken van de standaardsamenstelling

Beoordeling

Het bestuur heeft op 24 juni 2015 ingestemd met de 'Visie Uitruk op Maat'. Daarmee wordt in de VGGM mogelijk dat met minder dan 6 personen wordt uitgerukt. De redenen om hiertoe over te gaan zijn efficiencydoelen (wat is nodig om de betreffende klus te klaren?), maar ook het oplossen van paraatheidsproblemen. Dit laatste blijkt in de praktijk de primaire reden te zijn. De OR is betrokken bij dit besluit.

Bevindingen

De veiligheidsregio hanteert de tankautospuit met zes personen als de standaardsamenstelling van de basisbrandweereenheden. Het bestuur heeft op 24 juni 2015 ingestemd met de 'Visie Uitruk op Maat'. Hierin is '*vraaggestuurde basisbrandweezorg*' beschreven met het uitgangspunt: 'Wat is nodig om de klus te klaren?'. Daarmee wordt het binnen de veiligheidsregio mogelijk om uit te rukken met minder dan zes personen op een tankautospuit.

De veiligheidsregio stelt dat UoM, naast efficiencydoelen, ook ingezet kan worden om paraatheidsproblemen het hoofd te bieden. In de praktijk blijkt dat met name dit laatste argument sterk leidend is bij de keuze om te gaan werken met variabele voertuigenbezetting.

Per 1 februari 2017 is er in de veiligheidsregio officieel gestart met UoM. Per post kan dit verschillend worden ingevuld, afhankelijk van de mate van de paraatheidsproblemen. De bevelvoerder kan er nu bij bepaalde meldingsclassificaties zelfstandig voor kiezen om uit te rukken met vier of vijf personen.

De OR is betrokken geweest bij het instellen van UoM, bij de Risico-inventarisatie en -evaluatie (hierna: RI&E) en het op basis daarvan opgestelde plan van aanpak (hierna: PvA).

Toetspunt 10

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden tast het niveau van brandweezorg aan de burgers niet aan

Beoordeling

Bij een maatgevend incident (binnenbrand woning) komt minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse (eventueel in samengestelde vorm). Op het eerst arriverende voertuig bevindt zich altijd een bevelvoerder.

Indien wordt uitgerukt met een TS4, is de slagkracht van de TS6 pas ter plaatse bij aankomst van het tweede voertuig. Dat tast het niveau van brandweezorg in negatieve zin aan. Anderzijds zet de veiligheidsregio de TS4 in waar de paraatheid onvoldoende is. Indien dat niet zou gebeuren, zou een TS soms door onderbezetting helemaal niet kunnen uitrukken en moet er een eenheid uit een andere post komen. Dan duurt het langer voordat de brandweer ter plaatse is. Door het inzetten van de TS4 wordt in die gevallen de brandweezorg verbeterd.

Bevindingen

Een van de uitgangspunten die de veiligheidsregio hanteert is dat bij de inzet van UoM gezorgd moet worden voor een gelijkwaardig niveau van brandweezorg voor burgers. Bij een brand in een (woon)gebouw heeft de veiligheidsregio bepaald dat daarbij minimaal de slagkracht van een TS6 ter plaatse komt. Dit kan ook op basis van een samengestelde eenheid zijn (bijvoorbeeld TS4+TS4). Daarbij bevindt zich in de eerst arriverende eenheid altijd een bevelvoerder. Tevens heeft de veiligheidsregio in het document 'Werkwijze Uitruk op Maat' (oktober 2016) bepaald dat bij een 'maatgevend incident' (binnenbrand woning) het tweede voertuig in ieder geval binnen de gestelde norm van acht minuten aanwezig moet zijn.

Toetspunt 11

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel

Beoordeling

De veiligheidsregio heeft specifiek voor UoM een RI&E opgesteld. Deze is goedgekeurd door een gecertificeerde arbodienst en het PvA is vrijwel geheel uitgevoerd.

Nog niet alle medewerkers die werken met een variabele voertuigbezetting zijn daarvoor geheel opgeleid en geoefend. Hierop stuurt de veiligheidsregio beperkt. De veiligheidsregio start binnenkort met het systematisch in beeld brengen van de veiligheidsbeleving van het personeel dat ingezet wordt met variabele voertuigenbezetting.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft specifiek voor UoM een 'warme' RI&E opgesteld, inclusief een daarop gebaseerd PvA. Deze RI&E is getoetst en goedgekeurd door een gecertificeerde arbodienst. Het PvA is inmiddels vrijwel geheel uitgevoerd.

De veiligheidsregio heeft in het kader van UoM een kort opleidingsprogramma opgesteld waarvan sommige onderdelen verplicht en andere facultatief zijn. De ploegcommandant stuurt hierop. Het oefenprogramma is nog in ontwikkeling. Momenteel heeft een deel van de medewerkers dit programma nog niet gevolgd. De veiligheidsregio past UoM vanaf februari 2017 breed toe, maar er is (nog) geen sluitend registratiesysteem van de geoefendheid hierop.

De veiligheidsregio brengt de veiligheidsbeleving van het personeel dat ingezet wordt op variabele voertuigenbezetting (nog) niet systematisch in beeld, maar onderneemt daartoe wel stappen. Binnenkort moet na elke 'UoM-uitruk' een evaluatieformulier ingevuld worden met vragen daarover. In de projectfase werd al wel gebruik gemaakt van eerdere ervaringen in de veiligheidsregio met variabel uitrukken. Daaruit bleek dat zich in de veiligheidsregio geen situaties van fysiek en verbaal geweld jegens brandweermensen hebben voorgedaan. Er zijn in het verleden wel trainingen over het thema *weerbaarheid* gegeven. De veiligheidsregio besteedt er op dit moment alleen aandacht aan door middel van protocollen, posters en op verzoek.

De regio past pas sinds februari 2017 een afwijkende voertuigbezetting toe. Dit heeft effect op de resultaten van de internet-enquête onder het repressief personeel. Slechts 18 van de 476 personen die de enquête hebben ingevuld, gaven aan vooral dienst te doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting. Dit aantal respondenten is zodanig klein dat de resultaten voor deze groep niet afzonderlijk in dit regiobeeld opgenomen zijn.

Toetspunt 12

Een besluit tot een afwijkende samenstelling van de basisbrandweereenheden doet geen afbreuk aan de afspraken omtrent het leveren van interregionale bijstand

Beoordeling

Het toepassen van UoM geeft in de veiligheidsregio geen beperkingen in het kunnen leveren van de afgesproken interregionale bijstand.

Bevindingen

De toepassing van UoM in de veiligheidsregio vindt plaats met 'normale' tankautospuiten die nu uitrukken met vier personen. De veiligheidsregio levert bijstand altijd door organisatorische eenheden die zijn samengesteld uit TS6'en. De veiligheidsregio ervaart dat er geen knelpunten zijn in het leveren van interregionale bijstand. Er is op dit punt sprake van redundantie, zo geeft de veiligheidsregio aan.

Toetspunt 13

De veiligheidsregio heeft inzicht in de bereikte resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden

Beoordeling

De regiobrede toepassing van UoM is in februari 2017 van start gegaan. Daarom heeft de veiligheidsregio nog geen evaluatie van dit beleid uitgevoerd.

Bevindingen

Omdat UoM pas officieel per 1 februari 2017 is gestart, heeft er nog geen evaluatie plaatsgevonden.

Toetspunt 14

De veiligheidsregio analyseert de resultaten van de toepassing van afwijkende samenstellingen van basisbrandweereenheden om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering hiervan

Beoordeling

Aangezien de veiligheidsregio nog geen evaluatie heeft uitgevoerd, is daarop ook nog geen analyse gedaan en blijft dit toetspunt buiten beschouwing.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft nog geen analyse uitgevoerd op de resultaten van de toepassing van UoM. Daarom blijft dit toetspunt buiten beschouwing.

Toetspunt 15

Het bestuur besluit over voorstellen tot verbetering/optimalisering

Beoordeling

De veiligheidsregio heeft nog geen voorstellen ter verbetering of optimalisering aan het bestuur voorgelegd waardoor dit toetspunt buiten beschouwing blijft.

Bevindingen

De veiligheidsregio heeft nog geen analyse uitgevoerd op de resultaten van de toepassing van UoM. Daarom zijn ook nog geen voorstellen aan het bestuur voorgelegd ter verbetering of optimalisering daarvan en blijft dit toetspunt buiten beschouwing.

3.3 Beschikbaarheid brandweerpersoneel

3.3.1 Inleiding

De Inspectie JenV onderzoekt voor dit onderwerp vooral de wijze waarop de veiligheidsregio borgt dat er te allen tijde voldoende brandweermensen beschikbaar zijn om te kunnen uitrukken als dat nodig is. Vooral waar sprake is van van huis opkomende vrijwilligers blijkt dat problemen op te kunnen leveren.

Waar het vroeger voldoende was om een groot aantal brandweermensen te alarmeren in geval van brand en er dan ook altijd voldoende opkwamen naar de post, is dat de laatste jaren onder druk komen staan. Dit brengt de noodzaak met zich mee dat de veiligheidsregio inzicht moet hebben in het aantal beschikbare brandweerlieden, zowel in actuele omstandigheden als in de ontwikkelingen daarin op langere termijn.

Voor dit onderwerp bestaan geen normen in de wet- en regelgeving. De Inspectie JenV brengt daarom in beeld in hoeverre de veiligheidsregio zicht heeft op de aantallen beschikbare brandweerlieden, of maatregelen getroffen worden bij dreigende onderbezetting – zowel in acute situaties als structureel – en of het bestuur wordt geïnformeerd over de paraatheid van het personeel. De Inspectie beoordeelt de veiligheidsregio niet op deze toetspunten.

3.3.2 Bevindingen

Toetspunt 16

De veiligheidsregio heeft inzicht in de beschikbare medewerkers op korte en lange termijn

Bevindingen

De veiligheidsregio beschikt op de post Arnhem-Noord over een 24-uurs gekazerneerde beroepsbezetting. Daarnaast beschikt men op deze post over een ploeg vrijwilligers voor herbezetting. De post Ede-Centrum heeft tijdens kantoor tijden een beroepsbezetting en daarbuiten een vrijwillige bezetting (deels geconsigneerd en deels met een principe van vrije instroom). Dit betekent dat de paraatheid van de posten Arnhem-Noord en Ede-Centrum (grotendeels) geborgd is. Daarnaast is er een post die werkt met een hard piket (Nijkerk). Ook deze post gaat in de praktijk nooit onaangekondigd buiten dienst.

De 39 overige posten werken volledig met vrijwilligers met 'vrije instroom'. De volgende vier toetspunten gaan over deze posten.

Beschikbaarheid op korte termijn

De ploegcommandanten monitoren de mate van beschikbaarheid op korte termijn. Zij doen dat naar eigen inzicht. Daarbij kunnen zij gebruik maken van een door de veiligheidsregio beschikbaar gesteld systeem ('Beschikbaarheidsmonitor hulpverleningsdienst') of door middel van een eigen systeem. De keuze is aan de ploegcommandant, mits deze maar zicht heeft op de actuele beschikbaarheid van de brandweermensen en de beschikbaarheid van hen in de nabije toekomst (komende dagen/weken).

Beschikbaarheid op lange termijn

In de jaargesprekken spreekt de ploegcommandant onder andere over de beschikbaarheid van de medewerker op lange termijn. Daardoor kan de ploegcommandant een verwachting opstellen van de beschikbaarheid van voldoende medewerkers voor zijn/haar post op de lange termijn.

De veiligheidsregio geeft aan dat de ploegcommandanten in het algemeen goed zicht hebben op de beschikbaarheid van brandweermensen van hun post, zowel voor de korte als lange termijn.

Zicht op beschikbaarheid op regionaal niveau

Op regionaal niveau is er beperkt, maar alleen bij problemen en op hoofdlijnen, zicht op de actuele beschikbaarheid en de beschikbaarheid achteraf. Als een post een paraatheidsprobleem heeft dat niet kan worden opgelost, meldt de ploegcommandant de post buiten dienst bij de meldkamer. Op regionaal niveau is bekend hoe vaak een post in een bepaalde periode buiten dienst is geweest.

Op regionaal niveau is de beschikbaarheid op lange termijn enigszins te voorspellen doordat men beschikt over de gegevens van de verwachte in- en uitstroom.

Toetspunt 17

De veiligheidsregio neemt maatregelen bij (dreigende) acute problemen in de beschikbaarheid van personeel

Bevindingen

De ploegcommandant is primair verantwoordelijk gesteld voor het bevorderen van de mate van paraatheid van de post. Bij problemen in de beschikbaarheid van medewerkers zal hij/zij proberen deze op te lossen. Als dat niet lukt kan de ploegcommandant in overleg treden met de Coördinator Incidentbestrijding om te bespreken of er personeel vanaf een andere locatie tijdelijk op de onderbezette post geplaatst kan worden. Mochten deze maatregelen niet het gewenste effect hebben, dan zal de ploegcommandant de post bij de meldkamer buiten dienst melden.

Toetspunt 18

De veiligheidsregio analyseert de beschikbaarheid gedurende langere tijd om maatregelen te kunnen nemen ter verbetering daarvan

Bevindingen

De ploegcommandant heeft op basis van gegevens uit het beschikbaarheidssysteem, aangevuld met eigen waarnemingen, zicht op de beschikbaarheid op postniveau. Op basis daarvan gaat deze periodiek in gesprek met zijn/haar medewerkers en vervolgens met de clustercommandant om (achterliggende oorzaken van) problemen in de beschikbaarheid te bespreken en mogelijke voorstellen tot verbetering daarin.

De veiligheidsregio analyseert de beschikbaarheid van het personeel niet structureel. De veiligheidsregio heeft recentelijk wel een visiedocument 'Paraatheid' opgesteld, op basis van een analyse van de beschikbaarheid van het personeel. Een aantal ploegcommandanten gaf daarin aan dat de paraatheidsproblemen overdag groter aan het worden zijn.

De veiligheidsregio heeft tevens inzichtelijk gemaakt hoe vaak de posten de afgelopen drie jaar ongepland buiten dienst zijn geweest. Dit inzicht wordt gebruikt om te sturen. De veiligheidsregio geeft aan dat het aantal ongeplande buitendienststellingen nog erg beperkt is.

Toetspunt 19

De veiligheidsregio verstrekt het bestuur een overzicht van de feitelijke beschikbaarheid van het personeel gedurende het jaar en de genomen maatregelen bij problemen daarin

Bevindingen

De afdelingshoofden overleggen elk kwartaal met de individuele burgemeesters. Daarbij is de paraatheid van de brandweerpost(en) in de gemeente onderwerp van gesprek. De afdelingshoofden bespreken ook het aantal buitendienststellingen van posten in een bepaalde periode met de burgemeesters.

De veiligheidsregio verstrekt geen overzichten over de beschikbaarheid van het personeel aan het algemeen bestuur.

De in- en uitstroomgegevens van het personeel zijn wel opgenomen in de periodieke rapportages aan het algemeen bestuur.

I

Bijlage Enquête brandweerpersoneel

Het repressief optreden van de brandweer bevat per definitie een bepaalde mate van onveiligheid. Het is aan de werkgevers, de veiligheidsregio's, om de veiligheidsrisico's zoveel als mogelijk te beperken en het brandweerpersoneel adequaat te informeren en voor te bereiden op onveilige situaties in het werk door middel van opleidingen, oefeningen en trainingen. Dit is een algemene verplichting vanuit de Arbeidsomstandighedenwet.

Indien een veiligheidsregio wil besluiten tot een afwijkende samenstelling van basisbrandweereenheden, mag zij daarbij geen afbreuk doen aan de veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel. Dit is als nadrukkelijke voorwaarde opgenomen in het Besluit veiligheidsregio's. Deels kan dit worden bereikt door middel van objectief te beoordelen acties, zoals een deugdelijke risico-inventarisatie en -evaluatie en maatregelen om de geconstateerde risico's te beperken. Echter, ook de veiligheidsgevoelens van deze mensen spelen hierin een belangrijke rol. Om daarop zicht te krijgen heeft de Inspectie JenV een internet-enquête uitgezet onder het gehele brandweerpersoneel in alle veiligheidsregio's dat dienst doet op een basisbrandweereenheid. Niet alleen onder de brandweermensen die daadwerkelijk dienst doen op een afwijkend samengestelde basisbrandweereenheid, maar ook onder hen die daarmee (nog) geen ervaring hebben.

De vragen in de internet-enquête hebben betrekking op:

- Algemene gegevens, zoals leeftijd en dienstjaren en of de respondent beroepsmatig of als vrijwilliger aan de brandweer verbonden is.
- De soort voertuigen waarmee de respondent uitrukt (TS6, TS4, TS2/Snel interventievoertuig).
- Of de respondent een speciale opleiding of oefening heeft genoten als hij/zij uitrukt met een ander voertuig dan de TS6 en hoe deze die opleiding en oefening waardeert.
- Of de respondent zich in het algemeen veilig voelt bij zijn/haar repressieve werkzaamheden.
- Of de respondent zich wel eens onveilig heeft gevoeld, of hij/zij dat gemeld heeft en wat er met die melding is gedaan.
- Een aantal stellingen over de veiligheid bij repressief optreden.

De Inspectie JenV analyseert een aantal van de gevraagde gegevens op regionaal niveau en andere gegevens op landelijk niveau. De gegevens die beïnvloed worden

door specifieke regionale omstandigheden (door de wijze van organiseren van de repressieve organisatie) zijn in dit regiobeeld weergegeven.

Algemene gegevens

- De enquête is uitgezet onder 922 medewerkers.
- 476 medewerkers hebben de enquête ingevuld, dit is een respons van 52%.
- 456 (96%) van de respondenten doen vooral dienst op een TS6.
- 18 (4%) van de respondenten doen vooral dienst op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting (TS4 of TSFlex). Dit aantal respondenten is zodanig klein dat zij niet als afzonderlijke groep behandeld zullen worden.
- 401 (84%) van de respondenten zijn vrijwilliger en 75 (16%) zijn beroeps.

Opleiding en oefening voor het optreden met een afwijkende voertuigbezetting

Aangezien de veiligheidsregio pas sinds februari 2017 afwijkende voertuigbezetting gebruikt hebben slechts 18 personen aangegeven vooral dienst te doen op een voertuig met een afwijkende voertuigbezetting. Dit aantal is zodanig klein dat voor deze veiligheidsregio dit onderdeel van de enquête buiten beschouwing wordt gelaten.

Vinden de respondenten optreden met een afwijkende voertuigbezetting onveiliger dan met een TS6?

- 114 (24%) van de 476 respondenten geven aan dat zij het optreden met minder dan 6 personen niet onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 260 (55%) geven aan dat zij dat onveiliger vinden dan het optreden met een TS6;
- 102 (21%) hebben hierover geen uitgesproken mening.

Veiligheid heeft de hoogste prioriteit binnen onze organisatie

- 420 (88%) van de medewerkers zijn het eens met deze stelling.

II

Bijlage Afkorting

Afkorting

BAG
Bvr
FRB
Inspectie JenV
OR
PvA
RI&E
SIV
TS
UoM
VB
VGGM
Wvr

Betekenis

Basisregistratie Adressen en Gebouwen
Besluit veiligheidsregio's
First Responseteam Brandweer
Inspectie Justitie en Veiligheid
Ondernemingsraad
Plan van Aanpak
Risico-inventarisatie en -evaluatie
Snel interventievoertuig
Tankautospuiter
Uitruk op Maat
Veiligheidsberaad
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Wet veiligheidsregio's

Missie Inspectie Justitie en Veiligheid

De Inspectie Justitie en Veiligheid houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van justitie en veiligheid om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving.

Dit is een uitgave van:

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
[Contactformulier](#) | www.inspectievenj.nl

November 2017

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*